SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1566

av Magnus Berntsson (KD)

Skyndsamt införande av behovsstyrd hinderbelysning på vindkraftverk

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt möjliggöra en bredare användning av behovsstyrd hinderbelysning på vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vindkraftverk ska av flygsäkerhetsskäl vara försedda med hinderbelysning. För höga vindkraftverk innebär detta högintensivt blinkande vitt ljus, som kan vara synligt på stora avstånd och upplevas som störande för närboende. I takt med att vindkraftverken blivit högre och fler har frågan om ljusstörningar fått ökad betydelse. Teknik finns för behovsstyrd hinderbelysning, där hinderljusen aktiveras först när ett luftfartyg närmar sig. Därmed kan belysningen vara släckt under stora delar av tiden utan att flygsäkerheten behöver äventyras. Sådana system används i andra länder. Minskade ljusstörningar är också en fråga om lokal acceptans. Vindkraftverk påverkar sin omgivning på flera sätt, och hinderbelysningen är en påverkan som med modern teknik i många fall bör kunna begränsas. Om störningen kan minskas utan att göra avkall på säkerheten finns det starka skäl att undanröja de regelmässiga hinder som står i vägen.

Sverige bör också ta till vara erfarenheter från länder där behovsstyrd hinderbelysning redan används. Teknikutvecklingen gör det möjligt att förena höga krav på flygsäkerhet med betydligt mindre ljuspåverkan för människor och landskapsbild. Regelverket bör därför vara teknikneutralt och ge utrymme för säkra och beprövade lösningar i takt med att de utvecklas. Frågan har varit aktuell i Sverige under flera år. Transportstyrelsen har utrett förutsättningarna och arbetat med nya föreskrifter i samverkan med bland annat Försvarsmakten. När riksdagen senast behandlade frågan hänvisade trafikutskottet till detta pågående arbete och till att nya föreskrifter förväntades kunna införas under 2026.

Processen har emellertid dragit ut ytterligare på tiden. Transportstyrelsen skickade under 2026 ut ett omarbetat förslag på ny remiss, med föreslaget ikraftträdande först den 1 juni 2027. Det finns därför anledning att säkerställa att det mångåriga arbetet nu leder till faktiska möjligheter att använda behovsstyrd hinderbelysning. Att ett regelarbete pågår kan inte i sig vara ett skäl för att under lång tid avstå från att skapa bättre förutsättningar för teknik som kan minska störningarna. När säkra tekniska lösningar finns och erfarenheter kan hämtas från andra länder bör utgångspunkten vara att undanröja omotiverade hinder för användningen. Det är angeläget att processen nu förs i mål och att resultatet också får praktisk betydelse.

Ett moderniserat regelverk bör, med bibehållen hänsyn till flygsäkerheten och totalförsvarets behov, skapa förutsättningar för att tekniken kan användas så brett som möjligt. Det bör även finnas möjlighet att använda behovsstyrd hinderbelysning vid befintliga vindkraftverk där de tekniska och säkerhetsmässiga förutsättningarna medger det. Regeringen bör därför verka för att hinderbelysningen på vindkraftverk i större utsträckning kan behovsstyras och att nödvändiga regeländringar kommer på plats skyndsamt.

Magnus Berntsson (KD)